

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 12. junija 2012¹

Zadeva C-283/11

**Sky Österreich GmbH
proti
Österreichischer Rundfunk**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Bundeskommunikationssenat (Avstrija))

„Direktiva 2010/13/EU — Pravica vsakega izdajatelja televizijskega programa, da ima za kratko poročanje dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki so predmet ekskluzivne pravice za prenos — Omejitev nadomestila dodatnih stroškov, nastalih zaradi zagotovitve navedenega dostopa — Skladnost s členoma 16 in 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah — Sorazmernost“

1. Sodišče je s tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe pozvano, naj presodi skladnost člena 15(6) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah)² s temeljnimi pravicami, v obravnavanem primeru svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico.
2. Cilj člena 15 Direktive je izdajateljem televizijskih programov priznati pravico do kratkega poročanja o dogodkih velikega javnega interesa, ki jih ekskluzivno prenaša izdajatelj televizijskega programa. V ta namen je zlasti določeno, da lahko izdajatelji televizijskih programov dostopajo do signala, ki ga oddaja imetnik ekskluzivnih pravic, da bi izbrali kratke izseke, ki bodo sestavljali njihova poročila.
3. Člen 15(6) Direktive določa pravilo, da kadar je pri izvajanju pravice, tako podeljene izdajateljem televizijskih programov, predpisano nadomestilo, to ne sme presežati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa.
4. S tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe se v zvezi z zadnjenavedeno določbo postavlja vprašanje o potrebni uskladitvi zahtev po varstvu različnih temeljnih pravic, in sicer po eni strani svobode gospodarske pobude in lastninske pravice ter po drugi strani pravice do prejemanja informacij in pluralnosti medijev.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL L 95, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva.

I – Pravni okvir

A – Pravo Unije

5. Uvodna izjava 48 Direktive določa:

„Izdajatelji televizijskega programa lahko pridobijo ekskluzivne pravice za televizijsko razširjanje dogodkov velikega javnega interesa. Kljub temu je nujno treba spodbujati pluralnost z različno produkcijo in pripravo informativnih oddaj v [Evropski u]niji ter spoštovati načela iz člena 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah³.“

6. Uvodna izjava 55 Direktive določa:

„Zaradi zaščite temeljne pravice do prejemanja informacij in zagotavljanja celostnega in ustreznega varstva interesov gledalcev v Uniji bi morali izdajatelji, ki imajo ekskluzivne pravice za televizijsko razširjanje dogodka velikega javnega interesa, dovoliti drugim izdajateljem televizijskega programa, da uporabijo kratke izseke za namene priprave splošnega informativnega programa, in sicer na podlagi pravičnih, razumnih in nediskriminatornih pogojev ob upoštevanju ekskluzivnih pravic. Takšne pogoje je treba pravočasno sporočiti pred dogodkom velikega javnega interesa, da imajo drugi dovolj časa za uveljavljanje takšne pravice. [...] Takšne kratke izseke, ki ne bi smeli presežati 90 sekund, v programskih vsebinah po celotni EU lahko uporabljajo vsi kanali, vključno s športnimi kanali. [...]

Pojem splošnih informativnih oddaj [splošnega informativnega programa] ne bi smel vključevati razvedrilnih programov, ki so sestavljeni iz kratkih izsekov. [...]

7. Uvodna izjava 56 Direktive določa:

„[...] Države članice bi morale olajševati dostop do dogodkov velikega javnega interesa z odobritvijo dostopa do signala izdajatelja televizijskega programa v smislu te direktive. Vendar pa lahko izberejo druge enakovredne načine v smislu te direktive. Takšni načini med drugim vključujejo odobritev dostopa do kraja teh dogodkov pred odobritvijo dostopa do signala. Izdajateljem televizijskih programov ne bi smelo biti preprečeno sklepati podrobnejše pogodbe.“

8. Člen 14(1) Direktive določa:

„Vsaka država članica lahko sprejme ukrepe v skladu s pravom Unije, s katerimi zagotovi, da izdajatelji televizijskih programov pod njeno pristojnostjo ne oddajajo tistih dogodkov, ki v tej državi članici veljajo za dogodke velikega družbenega pomena, na ekskluzivni osnovi, s čimer bi večji delež javnosti v tej državi članici prikrajšali za možnost spremljanja takšnih dogodkov prek neposrednega prenosa ali prek poznejšega prenosa na brezplačni televiziji. Če država članica sprejme takšne ukrepe, mora sestaviti seznam določenih nacionalnih ali drugih dogodkov, za katere meni, da so velikega družbenega pomena. To stori na jasn in pregleden način ter pravočasno. Pri tem zadevna država članica določi tudi to, ali morajo biti takšni dogodki dostopni bodisi v celotnem ali delnem neposrednem prenosu bodisi v primerih, ko je to potrebno ali primerno iz objektivnih razlogov javnega interesa, v celotnem ali delnem poznejšem prenosu.“

9. Člen 15 Direktive določa:

„1. Države članice zagotovijo, da ima za kratko poročanje kateri koli izdajatelj televizijskega programa s sedežem v Uniji pravičen, smotrni in nediskriminatorni dostop do dogodkov velikega javnega interesa, ki jih ekskluzivno prenaša izdajatelj televizijskega programa pod njihovo pristojnostjo.“

3 — V nadaljevanju: Listina.

[...]

3. Države članice zagotovijo, da je takšen dostop z jamčen z dopuščanjem izdajateljem televizijskih programov, da svobodno izberejo kratke izseke iz signala izdajatelja televizijskega programa, ki ga prenaša, in sicer vsaj z identifikacijo njihovega vira, razen če je to iz praktičnih razlogov nemogoče.
4. Kot alternativo odstavku 3 lahko država članica oblikuje enakovreden sistem, ki na druge načine omogoča pravičen, smotrni in nediskriminatorni dostop.
5. Kratki izseki se uporabijo samo za splošne informativne oddaje [programe] in se lahko pri avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo uporabijo samo, če isti program s časovnim zamikom ponudi isti ponudnik medijskih storitev.
6. Brez poseganja v odstavke 1 do 5, države članice v skladu s svojimi pravnimi sistemi in praksami zagotovijo, da so opredeljeni načini in pogoji glede zagotavljanja takšnih kratkih izsekov, zlasti kakršni koli dogovori o nadomestilu, najdaljša dolžina kratkih izsekov in časovne omejitve glede njihovega prenosa. Če je predvideno nadomestilo, to ne sme presežati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa.“

B – Nacionalno pravo

10. Zvezni zakon o izvajanju ekskluzivnih pravic televizijskega prenosa (Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte) (Fernseh-Exklusivrechtsgesetz)⁴ je bil zaradi prenosa Direktive leta 2010⁵ spremenjen. Člen 5 FERG določa:

„(1) Izdajatelj televizijskega programa, ki je pridobil ekskluzivne pravice za prenos dogodka, ki je v splošnem interesu po informiranosti, mora na zahtevo vsakega izdajatelja televizijskega programa s sedežem v državi pogodbenici Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru [(EGP)] ali Evropske konvencije o čezmejni televiziji z dne 5. maja 1989, na podlagi pravičnih, smotrni in nediskriminatornih pogojev priznati pravico do kratkega poročanja za namene prenosa [...]. Splošni interes po informiranosti obstaja, če se pričakuje, da bo imel zaradi svojega pomena širok odmev v medijskem poročanju v Avstriji ali v drugi državi pogodbenici iz te določbe.

(2) Pravica do kratkega poročanja zajema pravico do snemanja signala izdajatelja televizijskega programa, zavezanega na podlagi odstavka 1, ter do priprave in razširjanja ali zagotavljanja kratkega poročila pod pogoji iz odstavkov od 3 do 5.

(3) Za izvajanje pravice do kratkega poročanja veljajo ti pogoji:

1. kratko poročanje je omejeno na pripravo kratkih poročil, s katerimi se poroča o dogodku;
2. kratko poročilo se lahko uporabi samo za splošne informativne programe;
3. izdajatelj televizijskega programa, ki ima pravico do kratkega poročanja, lahko vsebino kratkega poročila svobodno izbere iz signala izdajatelja televizijskega programa, ki mora to pravico priznati;
4. dovoljeno trajanje kratkega poročanja se določa glede na potreben čas za posredovanje informacij o dogodku in – če ni določeno drugače – obsega največ 90 sekund;

4 – BGBl. I, 85/2001.

5 – BGBl. I, 50/2010, v nadaljevanju: FERG.

5. če se dogodek razteza na več kot en dan, pravica do kratkega poročanja zajema dnevno razširjanje kratkega poročila;
6. oddajanje in zagotavljanje kratkega poročila se ne sme opraviti pred začetkom programa izdajatelja televizijskega programa, ki je zavezan v skladu z odstavkom 1;
7. izdajatelj televizijskega programa, ki ima pravico do kratkega poročanja, mora kratko poročilo jasno označiti kot takšno in navesti vir.

(4) Izdajatelj televizijskega programa, zavezan v skladu z odstavkom 1, ima –če ni določeno drugače – samo pravico do nadomestila dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa.

[...]

(6) Izdajatelj televizijskega programa, ki je zavezan v skladu z odstavkom 1, mora na zahtevo izdajatelja televizijskega programa pravočasno pred dogodkom navesti pogoje, pod katerimi je pripravljen pogodbeno priznati pravico do kratkega poročanja.

(7) Izdajatelj televizijskega programa, ki zahteva priznanje pravice iz odstavka 1, se lahko za uveljavljanje te pravice obrne na regulatorni organ. [...]

(8) Če se postopek iz odstavka 6 zaradi posebne aktualnosti dogodka ne more pravočasno končati, lahko regulatorni organ na zahtevo izdajatelja televizijskega programa, ki ga dogodek zanima, naknadno odloči, ali bi bilo treba navedenemu izdajatelju priznati pravico do kratkega poročanja in, po potrebi, pod katerimi pogoji. Če bi bilo treba priznati pravico do kratkega poročanja, je mogoče od izdajatelja televizijskega programa, ki je zavezan v skladu z odstavkom 1, z analogno uporabo člena 3, od (7) do (9), tega zakona zahtevati povračilo škode.

[...]“

II – Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

11. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe izhaja iz spora med družbo Sky Österreich GmbH (v nadaljevanju: Sky) in Österreichischer Rundfunk (v nadaljevanju: ORF).

12. ORF je ustanova javnega prava, katere namen je opravljanje nalog javnega prava, ki so ji bile zaupane z avstrijskim zveznim zakonom o razširjanju radiotelevizijskih programov (Bundesgesetz über den Österreichischen Rundfunk)⁶. Naloga ORF ni le ponujanje radijskih in televizijskih programov, temveč tudi spletnih vsebin, povezanih z navedenimi programi.

13. Kommunikationsbehörde Austria (avstrijski regulatorni organ na področju komunikacij, v nadaljevanju: KommAustria) je družbi Sky odobril satelitski prenos digitalno kodiranega televizijskega programa „Sky Sport Austria“. Navedena družba je s pogodbo z dne 21. avgusta 2009 pridobila ekskluzivno pravico za prenos nekaterih tekem Evropske lige v sezonah od 2009/2010 do 2011/2012. Družba Sky je navedla, da znašajo njeni vsakoletni stroški za licenco in produkcijo več milijonov EUR.

14. Družba SKY in ORF sta 11. septembra 2009 sklenili sporazum o podelitvi pravice ORF do kratkega poročanja in določitvi plačila 700 EUR na minuto za tako poročanje.

6 – BGBl. I, 83/2001.

15. ORF je z dopisom z dne 4. novembra 2010 zaprosila Kommunikationsbehörde Austria (KommAustria), naj se ugotovi, da bi ji družba Sky morala priznati pravico do kratkega poročanja o tekmah Evropske lige, ki sta se jih od 1. oktobra 2010 udeleževali avstrijski moštvi, ne da bi ji morala ORF za to plačati nadomestilo, ki bi presegalo dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala.

16. KommAustria je 22. decembra 2010 odločil, da je bila družba Sky kot imetnica ekskluzivnih pravic zavezana ustanovi ORF priznati pravico do kratkega poročanja, ne da bi lahko zahtevala nadomestilo za dodatne stroške, ki niso tisti, ki so nastali neposredno zaradi zagotovitve dostopa do signala. Obenem je določil pogoje, pod katerimi naj bi ustanova ORF lahko izvajala navedeno pravico. Med njimi je bilo navedeno, da dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do satelitskega signala, v obravnavanem primeru ni bilo.

17. Stranki sta zoper navedeno odločbo vložili pritožbo pri Bundeskommunikationssenat (zvezni senat za komunikacije) (Avstrija).

18. Družba Sky je v svoji pritožbi med drugim trdila, da obveznost neodplačne podelitve pravice do kratkega poročanja, kot izhaja iz člena 15(6) Direktive in člena 5(4) FERG, pomeni kršitev Listine, Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin⁷ in avstrijskega ustavnega prava. Družba Sky zlasti poudarja, da je v skladu s členom 15(6) Direktive sistematično – to pomeni ne glede na razlike med zadevnimi ekskluzivnimi pravicami – izključena odškodnina za omejitev ekskluzivnih pravic. To naj bi večinoma povzročilo zelo nepravilne posledice. Vendar naj bi bilo treba – kadar je lastninska pravica omejena – v skladu s členom 17(1) Listine in načelom sorazmernosti v posameznem primeru preizkusiti, ali je treba plačati odškodnino. Družba Sky trdi, da podelitev pravice do kratkega poročanja v obravnavanem primeru močno omejuje njeno lastninsko pravico.

19. Bundeskommunikationssenat se v zvezi s pristojnostjo Sodišča za odgovor na vprašanje za predhodno odločanje v predložitveni odločbi sklicuje na sodbo z dne 18. oktobra 2007 v zadevi Österreichischer Rundfunk⁸ in ugotavlja, da se v obravnavani zadevi uporabljajo ista pravila. V teh okoliščinah bi ga bilo treba šteti za „sodišče“ v smislu člena 267 PDEU.

20. Bundeskommunikationssenat glede vsebine meni, da je treba zlasti določiti, ali je zavezanost družbe Sky, da ORF prizna pravico do kratkega poročanja, ne da bi za to smela zahtevati plačilo, ki bi presegalo nadomestilo za dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve navedenega dostopa, skladna s primarnim pravom Unije. Po navedbah Bundeskommunikationssenat se postavlja vprašanje, ali je poseg v temeljno pravico, varovano s členom 17 Listine, ki zajema tako obveznost, v skladu z načelom sorazmernosti.

21. V teh okoliščinah navaja odločbi Verfassungsgerichtshof (ustavno sodišče) (Avstrija)⁹ in Bundesverfassungsgericht (zvezno ustavno sodišče) (Nemčija)¹⁰, v katerih so se preučili nacionalni predpisi, primerljivi z zadevnimi predpisi Unije v obravnavani zadevi, pri čemer meni, da neodplačna podelitev pravice do kratkega poročanja ni sorazmerna in da zato krši lastninsko pravico v smislu člena 5 temeljnega zakona o splošnih pravicah državljanov (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) in člena 1 Dodatnega protokola številka 1 k EKČP ter svobodo izbire poklica v smislu člena 12 temeljnega zakona (Grundgesetz).

7 — Navedena konvencija je bila podpisana v Rimu 4. novembra 1950 (v nadaljevanju: EKČP).

8 — C-195/06, ZOdl., str. I-8817.

9 — Sodba z dne 1. decembra 2006.

10 — Sodba z dne 17. februarja 1998.

22. Bundeskommunikationssenat postavlja vprašanje, ali zlasti ob upoštevanju načela sorazmernosti in navedene sodne prakse ne bi bilo treba sprejeti pravila, ki pri izračunu nadomestila omogoča upoštevanje okoliščin obravnavanega primera, zlasti zadevnega predmeta ekskluzivne pravice, in zneska, ki ga je plačal imetnik za pridobitev navedene pravice. Člen 15(6) Direktive se po njegovih navedbah izkaže kot problematičen zlasti, če je bila ekskluzivna pravica pridobljena pred začetkom veljavnosti navedene določbe, prošnja za podelitev pravice do kratkega poročanja pa je bila vložena po začetku veljavnosti nacionalne določbe, s katero je bil prenesen člen 15 Direktive.

23. Bundeskommunikationssenat je zato prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil to vprašanje:

„Ali je člen 15(6) Direktive [...] združljiv s členoma 16 in 17 Listine [...] ter členom 1 Dodatnega protokola [številka 1] k [EKČP]?“

24. Družba Sky, ORF, nemška in poljska vlada, Evropski parlament, Svet Evropske unije in Evropska komisija so predložili pisna stališča. Obravnava je potekala 24. aprila 2012.

III – Analiza

25. Sodišče je s tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe pozvano k presoji skladnosti člena 15(6) Direktive s temeljnima pravicama, varovanima s členoma 16 in 17 Listine, ki sta po eni strani svoboda gospodarske pobude in po drugi strani lastninska pravica.

26. Natančneje, določiti je treba, ali je to, da je s členom 15(6) Direktive nadomestilo za zagotovitev kratkih izsekov o dogodkih velikega javnega interesa omejeno na dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa do navedenih kratkih izsekov, upravičen poseg v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico izdajateljev televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos takih dogodkov.

27. V skladu s členom 16 Listine je „[s]voboda gospodarske pobude [...] priznana v skladu s pravom Unije ter nacionalnimi zakonodajami in običaji.“ V pojasnilih k navedenemu členu je navedeno, da ta „temelji na sodni praksi Sodišča, ki je priznalo pravico do izvajanja gospodarske ali trgovske dejavnosti [11] in pravico do sklepanja pogodb[12], ter na členu 119(1) in (3) [PDEU], ki priznava svobodno konkurenco“.¹³

28. Odstavek 1 člena 17 Listine določa: „Vsakdo ima pravico imeti v posesti svojo zakonito pridobljeno lastnino, jo uporabljati, z njo razpolagati in jo komu zapustiti. Lastnina se nikomur ne sme odvzeti, razen v javno korist v primerih in pod pogoji, ki jih določa zakon, vendar le proti pravični in pravočasni odškodnini za njeno izgubo. Uživanje lastnine se lahko uredi z zakonom, kolikor je to potrebno zaradi splošnega interesa.“ V pojasnilih k navedenemu členu je navedeno, da ta ustreza členu 1 Dodatnega protokola številka 1 k EKČP. Iz navedenega v skladu s členom 52(3) Listine sledi, da ima lastninska pravica, varovana s členom 17 te listine, isti pomen in isti obseg, kot ju zanjo določa EKČP.¹⁴

11 — Glej sodbi z dne 14. maja 1974 v zadevi Nold proti Komisiji (4/73, Recueil, str. 491, točka 14) in z dne 27. septembra 1979 v zadevi Eridania-Zuccherifici nazionali in Società italiana per l'industria degli zuccheri (230/78, Recueil, str. 2749, točki 20 in 31).

12 — Glej zlasti sodbi z dne 16. januarja 1979 v zadevi Sukkerfabriken Nykøbing (151/78, Recueil, str. 1, točka 19) in z dne 5. oktobra 1999 v zadevi Španija proti Komisiji (C-240/97, Recueil, str. I-6571, točka 99).

13 — Glej pojasnila k Listini o temeljnih pravicah (UL 2007, C 303, str. 17).

14 — Prav tam.

29. Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da spadata lastninska pravica in pravica do svobodnega opravljanja gospodarske dejavnosti med splošna načela prava Unije. Vendar ta načela ne pomenijo absolutnih pravic, temveč jih je treba upoštevati glede na njihovo vlogo v družbi. Zato je mogoče uporabo lastninske pravice in pravice do svobodnega opravljanja gospodarske dejavnosti omejiti, če te omejitve dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih želi doseči Unija, ter če ob upoštevanju zelenega cilja ne pomenijo nesorazmernega in nedopustnega posredovanja, ki bi posegalo v bistvo teh pravic.¹⁵

30. V skladu s to sodno prakso člen 52(1) Listine določa ureditev morebitnih omejitev pravic in svoboščin, priznanih z Listino. Tako so v skladu z njim mogoče omejitve pri izvajanju pravic in svoboščin, kot sta lastninska pravica iz člena 17 Listine in svoboda gospodarske pobude iz člena 16 Listine, če so navedene omejitve predpisane z zakonom, če se z njimi spoštuje bistvena vsebina navedenih pravic in svoboščin in če so – ob upoštevanju načela sorazmernosti – potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi varstva pravic in svoboščin drugih.

31. Najprej bom preučil, ali določbe iz člena 15(6) Direktive posegajo v pravice, priznane s členoma 16 in 17 Listine. Če je odgovor pritrdilen, bo treba nato še preveriti, ali je tak poseg upravičen.

A – Obstoj posega v pravice, priznane s členoma 16 in 17 Listine

32. Namen člena 15 Direktive je za vsakega izdajatelja televizijskega programa s sedežem v Uniji določiti pravico do kratkih izsekov za kratko poročanje o dogodkih velikega javnega interesa.

33. Izdajatelji televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos takih dogodkov, morajo v skladu z navedenim členom in podrobnimi pravili, ki so jih sprejele države članice v okviru njegovega prenosa, drugim izdajateljem televizijskih programov dovoliti, da svobodno izberejo kratke izseke, ki bodo sestavljali njihova kratka poročila. Konkretno gre lahko za dostop do signala, ki ga oddaja primarni izdajatelj televizijskega programa, ali za odobritev dostopa do kraja, kjer poteka zadevni dogodek.¹⁶

34. Jasno je, da taka zahteva za izdajatelje televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, omejuje način njihovega izkoriščanja takih pravic.

35. Z vidika svobode gospodarske pobude, katere del je pravica do sklepanja pogodb, je neposredna posledica člena 15, da izdajatelji televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, ne morejo več svobodno izbirati, s katerimi izdajatelji bodo sklenili sporazum z namenom, da bi zadnjim omogočili dostop do kratkih izsekov. Z drugimi besedami, licenc za trženje pravice do navedenih izsekov ne morejo več izdajati gospodarskim subjektom po svoji izbiri.

36. Z vidika lastninske pravice je posledica navedenega člena omejiti le morebitno uporabo lastnine izdajateljev televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos. Če se sklicujem na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, je mogoče navedeni člen enačiti z ureditvijo uživanja lastnine v smislu člena 1, drugi odstavek, Dodatnega protokola številka 1 k EKČP. Iz sodne prakse navedenega sodišča izhaja, da pojem ureditve uživanja lastnine pomeni ukrep, s katerim se ne prenese

15 — Glej zlasti sodbo Sodišča z dne 12. julija 2005 v združenih zadevah Alliance for Natural Health in drugi (C-154/04 in C-155/04, Recueil, str. I-6451, točka 126 in navedena sodna praksa). Glej še sodbo Splošnega sodišča z dne 17. februarja 2011 v zadevi FIFA proti Komisiji (T-68/08, ZOdl., str. II-349, točka 143).

16 — Glej uvodno izjavo 56 Direktive.

lastništvo, temveč se z njim želi „omejiti ali nadzirati“ uporaba lastnine.¹⁷ Člen 15 Direktive po mojem mnenju z naložitvijo obveznosti izdajateljem televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, da odobrijo nekatere vrste uporabe predmeta njihovih pravic, v obravnavanem primeru dostopa do kratkih izsekov za kratko poročanje, ureja uživanje lastnine, ki lahko kot taka posega v lastninsko pravico navedenih izdajateljev.

37. Natančneje, člen 15(6) Direktive posega v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico zato, ker izdajatelji televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos dogodka velikega javnega interesa, ne morejo več svobodno odločati o ceni, po kateri želijo odobriti dostop do kratkih izsekov, če se nadomestilo za pravico do kratkih izsekov omeji na dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa. Z ureditvijo podrobnih pravil za nadomestilo iz navedene določbe se navedenim izdajateljem zlasti prepreči, da bi od drugih izdajateljev televizijskih programov, ki želijo imeti na voljo kratke izseke, zahtevali, naj prispevajo k stroškom za pridobitev navedenih ekskluzivnih pravic. Navedena ureditev lahko slabo vpliva tudi na tržno vrednost ekskluzivnih pravic.

38. Po tako ugotovljenem posegu v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico je treba zdaj preučiti, ali je tak poseg glede na člen 52(1) Listine upravičen.

B – Upravičenost posega v pravici, priznani s členoma 16 in 17 Listine

39. Najprej je treba ugotoviti, da je treba poseg v pravici, priznani s členoma 16 in 17 Listine, obravnavati, kot da je „predpisan z zakonom“ v smislu člena 52(1) Listine. Iz člena 15(6) Direktive namreč izrecno izhaja, da če je predvideno nadomestilo, to ne sme presegati dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve dostopa do kratkih izsekov.

40. Dalje, v zvezi s tem, ali poseg v varovane pravice ustreza cilju splošnega interesa, ki ga priznava Unija, oziroma je potreben zaradi varstva pravic in svoboščin drugih, je treba ugotoviti, da pravica do kratkih izsekov iz člena 15(6) Direktive ustreza očitnemu prizadevanju zakonodajalca Unije v uvodni izjavi 48 Direktive „spodbujati pluralnost z različno produkcijo in pripravo informativnih oddaj v Uniji ter spoštovati načela iz člena 11 [Listine]“.

41. Poleg tega je pravica izdajateljev televizijskih programov do uporabe kratkih izsekov v informativnih programih povezana s ciljem „zaščite temeljne pravice do prejemanja informacij in zagotavljanja celostnega in ustreznega varstva interesov gledalcev v Uniji“.¹⁸

42. Člen 15(6) Direktive se z ureditvijo enega od načinov za izvajanje pravice do kratkih izsekov, to je ustreznega nadomestila primarnemu izdajatelju televizijskega programa, vključuje v doseganje ciljev iz njenih uvodnih izjav 48 in 55, to sta zlasti pravica do prejemanja informacij in pluralnost medijev. Navedena cilja pa sta tesno povezana z enim od splošnejših ciljev Direktive, to je v skladu z navedbo iz njene uvodne izjave 11 lažja vzpostavitev enotnega informacijskega prostora.

17 — Glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 23. septembra 1982 v zadevi Sporrang in Lönnroth proti Švedski, série A, št. 52, točka 65. Glej še sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 19. decembra 1989 v zadevi Mellacher in drugi proti Avstriji, série A, št. 169, točka 44. Sodišče se je sklicevalo tudi na pojem ureditve uživanja lastnine (glej zlasti sodbo z dne 12. maja 2005 v zadevi Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia in ERSA (C-347/03, ZODl., str. I-3785, točki 124 in 125)).

18 — Kot je navedeno v povzetku za liverpoolsko konferenco o avdiovizualnih medijih z naslovom Pravica do informacij in kratkih izsekov, ki ga je pripravila Komisija julija 2005, sta bili glavni težavi v zvezi z uvedbo pravice do izsekov naslednji. Po eni strani „neusklajenost zakonodajnih, regulativnih ali konvencijskih instrumentov za dajanje na voljo [...] izsekov [...] ogroža čezmejni pretok informativnih programov in izvajanje temeljne pravice do informacij“. Po drugi strani „neobstoje pravice [do] izsekov [...] lahko ogroža pluralnost, ker številni izdajatelji televizijskih programov v Uniji [...] nimajo tehničnih sredstev [...] niti zadostnih finančnih sredstev [za] plačilo stroškov sistematičnega trženja ekskluzivnih pravic za prenos nekaterih velikih, močno medijsko odmevnih dogodkov“.

43. V zvezi s tem je treba navesti, da sta pravica do prejemanja informacij in pluralnost medijev sestavna dela svobode izražanja.¹⁹ Ta spada med splošna načela prava Unije²⁰ in med temeljne pravice, zagotovljene s pravnim redom Unije.²¹

44. Svoboda izražanja in obveščanja je določena v členu 11 Listine. Navedeni člen v odstavku 1 določa: „Vsakdo ima pravico do svobodnega izražanja. Ta pravica vključuje svobodo mnenja ter sprejemanja in širjenja vesti ali idej brez vmešavanja javnih organov in ne glede na državne meje.“ Člen 11(2) Listine poleg tega določa: „Spoštujeta se svoboda in pluralnost medijev.“ Pojasnila k členu 11 Listine določajo, da ta ustreza členu 10 EKČP.

45. Po tako ugotovljenem obstoju posega v pravici, priznani s členoma 16 in 17 Listine, je treba zdaj preveriti, ali je omejitev pravic iz navedenih dveh členov sorazmerna z zastavljenim legitimnim ciljem. Ker je navedeni cilj zlasti potreba po varstvu druge temeljne pravice, v obravnavanem primeru pravice do prejemanja informacij in pluralnosti medijev, je treba pri preverjanju sorazmernosti, ki ga bom zdaj opravil, uravnotežiti več temeljnih pravic. Vprašanje torej je, ali je mogoče šteti, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem člena 15(6) Direktive uravnotežil po eni strani lastninsko pravico in pravico gospodarske pobude ter po drugi strani pravico do prejemanja informacij in pluralnost medijev.

46. Pri analizi bom s tega vidika upošteval več premislekov.

47. V skladu z ustaljeno sodno prakso načelo sorazmernosti, ki spada med splošna načela prava Unije, nalaga, da morajo biti ukrepi, ki se izvajajo na podlagi akta Unije, primerni za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, potrebnih za njegovo doseganje.²²

48. Poleg tega je treba pojasniti, da je Sodišče pri preučevanju upravičenosti omejevanja uporabe lastninske pravice s sklicevanjem na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice navedlo, da mora obstajati primerno sorazmerje med uporabljenimi sredstvi in zastavljenim ciljem. Po njegovih navedbah je torej treba preučiti, ali je bilo ohranjeno ravnotežje med zahtevami splošnega interesa in interesa oseb, ki se sklicujejo na varstvo lastninske pravice. Sodišče je poudarilo, da je treba ob tem zakonodajalcu priznati široko polje proste presoje pri izbiri načinov izvajanja in pri presoji, ali je mogoče posledice utemeljiti s ciljem zadevne zakonodaje v splošnem interesu.²³

49. Poleg tega je treba po analogiji s presojo Sodišča v sodbi z dne 12. decembra 2006 v zadevi Nemčija proti Parlamentu in Svetu²⁴ zakonodajalcu Unije priznati široko diskrecijsko pravico na področju, kot je to v obravnavanem primeru, ki vključuje njegove politične, gospodarske in socialne odločitve in na katerem mora opraviti zapletene presoje. Na zakonitost ukrepa, sprejetega na navedenem področju glede na cilj, ki ga želijo uresničiti pristojni organi, lahko vpliva le očitna neprimernost takega ukrepa.²⁵

50. Sorazmernost omejitve lastninske pravice in omejitve svobode gospodarske pobude iz člena 15(6) Direktive je torej treba preveriti ob upoštevanju širokega polja proste presoje, ki ga je treba priznati zakonodajalcu Unije.

19 — Ugotoviti je treba, da člen 10 EKČP ne vsebuje le pravice do širjenja informacij, temveč tudi do njihovega prejemanja. Glej zlasti sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 26. novembra 1991 v zadevi *Observer in Guardian proti Združenemu kraljestvu*, série A, št. 216, točka 59, ter z dne 19. februarja 1998 v zadevi *Guerra in drugi proti Italiji*, *Recueil des arrêts et décisions*, 1998-I, točka 53.

20 — Sodba z dne 18. junija 1991 v zadevi *ERT* (C-260/89, *Recueil*, str. I-2925, točka 45).

21 — Sodba z dne 13. decembra 2007 v zadevi *United Pan-Europe Communications Belgium in drugi* (C-250/06, *Recueil*, str. I-11135, točka 41).

22 — Glej zlasti sodbo z dne 9. novembra 2010 v združenih zadevah *Volker und Markus Schecke in Eifert* (C-92/09 in C-93/09, ZODl., str. I-11063, točka 74).

23 — Sodba z dne 3. septembra 2008 v združenih zadevah *Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji* (C-402/05 P in C-415/05 P, ZODl., str. I-6351, točka 360 in navedena sodna praksa).

24 — C-380/03, ZODl., str. I-11573.

25 — Točka 145 in navedena sodna praksa.

51. Navedeno preučitev je treba poleg tega izvesti ob upoštevanju narave direktive, s katero se relativna pravila na področjih, ki jih pokriva, ne uskladijo popolnoma, temveč so v njej navedene le minimalne določbe.²⁶ V zvezi s tem je treba poudariti, da zakonodajalec Unije v členu 15 Direktive določa nekatera splošna pravila, ki urejajo pravico do kratkih izsekov, vendar državam članicam obenem prepušča opredelitev podrobnih načinov in pogojev glede zagotavljanja takih kratkih izsekov.²⁷

52. Nazadnje se ne sme spregledati, da mora biti varstvo temeljnih pravic v Uniji v skladu s sodno prakso Sodišča zagotovljeno v okviru njene strukture in njenih ciljev.²⁸ V zvezi s tem je v več uvodnih izjavah Direktive poudarjeno, da ta prispeva k dokončnemu oblikovanju notranjega trga na svojem področju. Uvodna izjava 2 Direktive tako napotuje na potrebo po „določeni[h] ukrepi[h], ki bodo omogočili prehod od nacionalnih tržišč na skupna tržišča programske produkcije in distribucije“, v njeni uvodni izjavi 11 pa je navedeno, da uporaba vsaj minimalnega nabora usklajenih pravil pri avdiovizualnih medijskih storitvah prispeva zlasti k „dokončnem[u] oblikovanju notranjega trga ter lažj[i] vzpostaviti[vi] enotnega informacijskega prostora“.²⁹ Upoštevanje navedene razsežnosti je pomembno pri preučitvi uravnoteženja različnih zadevnih temeljnih pravic, ker problematika omejitve nadomestila za zagotovitev pravice do kratkih izsekov v razmerju do varstva temeljnih pravic ni enaka in ne nalaga nujno enakega odgovora, glede na to, ali se obravnava le v okviru države članice ali ob upoštevanju zahtev po dokončnem oblikovanju notranjega trga.

53. Uporaba navedene shematske analize v obravnavani zadevi pripelje ne le do presoje, da je mogoče cilj člena 15(6) Direktive, to je zagotoviti pravico do prejemanja informacij in pluralnost medijev, s tem členom uresničiti, temveč tudi do presoje, da ne prekoračuje okvirov, potrebnih za doseganje navedenega cilja.

54. V zvezi z zmožnostjo člena 15(6), zadnji stavek, Direktive, da zagotovi pravico do prejemanja informacij in pluralnost medijev, menim, da lahko navedena določba z omejitvijo zneska nadomestila, ki ga lahko zahtevajo primarni izdajatelji televizijskih programov od sekundarnih izdajateljev televizijskih programov, spodbuja prenos informacij o dogodkih velikega javnega interesa, zlasti prek izdajateljev televizijskih programov brez velikih finančnih sredstev. Taka določba z navedenim podpira vzpostavitev evropskega prostora za izražanje mnenj in zagotavljanje informacij, v katerem sta zagotovljeni pravica do prejemanja informacij in pluralnost medijev.

55. V zvezi s potrebo po omejitvi nadomestila menim, da bi njen neobstoj škodil polnemu učinku pravice do kratkega poročanja, saj gre za temeljni kamen določbe, ki jo je zakonodajalec Unije uvedel v členu 15 Direktive.

56. Prednost omejitve nadomestila za dodatne stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa, je ta, da so vsi izdajatelji televizijskih programov obravnavani enakopravno. Člen 15(6) Direktive z izključitvijo tega, da bi lahko izdajatelji, imetniki ekskluzivnih pravic za prenos, prenesli stroške za pridobitev takih pravic na izdajatelje, ki zaprosijo za izseke, preprečuje, da bi se v zameno za odobritev kratkih izsekov zahtevale zelo visoke cene, zlasti pri dogodkih, ki lahko pritegnejo zanimanje številnega prebivalstva in pri katerih so morali imetniki ekskluzivnih pravic za pridobitev ekskluzivnih pravic za

26 — Sodba z dne 5. marca 2009 v zadevi UTECA (C-222/07, ZOdl., str. I-1407, točka 19). Glej v tem smislu še uvodno izjavo 11 in člen 4(1) Direktive.

27 — Glej v tem smislu utemeljitev Sveta, II, B, vi, v Skupnem stališču (ES) št. 18/2007 z dne 15. oktobra 2007, ki ga je sprejel Svet, pri čemer je odločal v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zaradi sprejetja direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. od 224 do 231).

28 — Sodba z dne 17. decembra 1970 v zadevi Internationale Handelsgesellschaft (11/70, Recueil, str. 1125, točka 4).

29 — Glej še v istem smislu uvodno izjavo 10 Direktive, v kateri je poudarjena pomembnost „pravega evropskega trga razširjanja televizijskih programov“.

prenos plačati visoke denarne zneske. Iz navedenega sledi, da imajo vsi izdajatelji televizijskih programov – ne glede na to, ali so zasebni ali javni, in ne glede na to, ali imajo veliko finančnih sredstev ali ne – pod enakimi pogoji pravico do kratkega poročanja o dogodkih velikega javnega interesa.

57. Če bi se odločitev o znesku nadomestila prepustila svobodnemu pogajanju med primarnimi in sekundarnimi izdajatelji televizijskih programov, bi bila težava ta, da bi imeli imetniki ekskluzivnih pravic prednost pred drugimi, zlasti kadar je zadevni dogodek posebej pomemben. Poleg tega obstaja glede na zvišanje cen za pridobitev ekskluzivnih pravic za prenos nevarnost, da se cene, ki se zahtevajo od sekundarnih izdajateljev televizijskih programov, ki si želijo kratko poročati, tako zvišajo, da jih odvrnejo od izvajanja navedene pravice. To bi lahko škodilo cilju, da je z dogodki velikega javnega interesa seznanjenih kar največ ljudi. Izključitev izdajateljev televizijskih programov iz poročanja o takih dogodkih bi poleg tega slabo vplivala na pluralnost informacij, ker bi se zbiranje in prenos informacij omejilo le na najpomembnejše izdajatelje, v škodo njihovih manjših tekmecev in gledalcev.

58. Zato menim, da se cilji, ki se želijo doseči z uvedbo pravice do kratkega poročanja, ne bi dosegli tako učinkovito z alternativno rešitvijo, pri kateri bi zakonodajalec Unije le določil plačilo ustreznega nadomestila, ne da bi zanj določil omejitve iz člena 15(6) Direktive.

59. Če bi bilo navedeno le ustrezno nadomestilo, brez določitve usklajene omejitve, bi bilo treba določati cene v vsakem primeru posebej, po postopkih, ki bi se razlikovali od ene države članice do druge, kar bi lahko potencialno oviralo prosti pretok informacij, s tem pa vzpostavitev enotnega informacijskega prostora, h kateremu poziva zakonodajalec Unije v uvodni izjavi 11 Direktive. Z omejitvijo nadomestila na stroške, nastale neposredno zaradi zagotovitve dostopa, se je mogoče v glavnem izogniti tem težavam pri določitvi cen in sporom, ki bi lahko pri tem nastali. Gre za najučinkovitejše sredstvo za izognitev temu, da bi se prenos informacij med državami članicami delil po državah članicah in ekonomski moči izdajateljev televizijskih programov.

60. Zakonodajalec Unije je tako s sprejetjem rešitve v skladu z željo, da bi prispeval k dokončnemu oblikovanju notranjega trga in olajšal vzpostavitev enotnega informacijskega prostora, uspešno uskladil različne zakonodajne pristope v državah članicah, pri čemer je ohranil polni učinek nove usklajene pravice.

61. Zakonodajalec Unije se je s tega vidika po mojem mnenju upravičeno odločil, da v besedilo člena 15(6), zadnji stavek, Direktive ne vključi razlikovanja glede na to, ali nadomestilo plača javni ali zasebni izdajatelj televizijskega programa, niti glede na to, ali tak izdajatelj v skladu s pravom države članice, v kateri ima sedež, opravlja naloge javne službe. Tako razlikovanje bi namreč nasprotovalo očitni želji zakonodajalca Unije, da bi bili vsi izdajatelji televizijskih programov pri izvajanju pravice do kratkega poročanja obravnavani enakopravno.³⁰ Poleg tega doseganje ciljev, ki se želijo doseči z uvedbo pravice do kratkega poročanja, z omejitvijo področja uporabe člena 15(6), zadnji stavek, Direktive na izdajatelje televizijskih programov, ki v skladu s pravom države članice, v kateri imajo sedež, opravljajo naloge javne službe, ne bi moglo biti tako učinkovito, če pustim ob strani tiste, ki jim zlasti koristi določitev zgornje meje nadomestila, to so sekundarni izdajatelji televizijskih programov z omejenimi finančnimi sredstvi, ki ne glede na svojo pravno naravo ali naloge, ki so jim zaupane, v veliki meri sodelujejo pri širokem prenosu informacij v državah članicah.³¹

30 — Glej uvodno izjavo 55 in člen 15(1) Direktive, v katerih je navedeno, da je treba dostop do kratkih izsekov dovoliti na podlagi nediskriminatornih pogojev.

31 — V zvezi s tem ugotavljam, da v skladu s podatki, ki jih je nedavno objavil Evropski avdiovizualni observatorij, lokalni in regionalni kanali obsegajo približno 40 % vseh programov, ki so na voljo v Evropi (glej sporočilo za javnost z dne 29. marca 2012, ki je na voljo na spletnem naslovu <http://www.obs.coe.int/about/oea/pr/mavise-miptv2012.html>).

62. Z rešitvijo, ki jo je sprejel zakonodajalec Unije, sta po mojem mnenju ustrezno uravnotežena po eni strani varstvo svobode gospodarske pobude in lastninske pravice izdajateljev, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, ter po drugi strani pravica do prejemanja informacij in pluralnost medijev. Menim namreč, da poseg v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico izdajateljev, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, glede na prednosti sistema, ki ga je vzpostavil zakonodajalec Unije zaradi varstva zadnjenavedenih temeljnih pravic, ni prekomeren.

63. V zvezi s tem je pomembno poudariti, da je zakonodajalec Unije za pravico do kratkega poročanja določil nekatere pogoje in omejitve, ki prispevajo k ublažitvi posega v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico izdajateljev televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos.

64. V zvezi z navedenimi pogoji in omejitvami je treba ugotoviti, da pravica do kratkega poročanja ne zadeva brez razlikovanja vseh dogodkov, za katere so bile podeljene ekskluzivne pravice za prenos, saj je v členu 15(1) Direktive pojasnjeno, da morajo to biti „dogodki velikega javnega interesa“.

65. Poleg tega je mogoče zagotovljene izseke uporabiti v skladu s členom 15(5) Direktive samo „za splošne informativne oddaje [programme]“ in v skladu s členom 15(1) Direktive samo za „kratko poročanje“. V skladu z njeno uvodno izjavo 55 „[p]ojem splošnih informativnih oddaj [splošnega informativnega programa] ne bi smel vključevati razvedrilnih programov, ki so sestavljeni iz kratkih izsekov“. Iz navedenih določb izhaja, da je med televizijskim prenosom dogodka zaradi razvedrila in televizijskim prenosom njegovih ključnih trenutkov zaradi informiranja odločilna razlika.³² Izdajatelj razvedrilnega televizijskega programa ohrani celoten nadzor nad tržno uporabo svojih izključnih pravic. Zmanjšanje tržne vrednosti navedenih pravic je torej treba v tem pogledu močno relativizirati.

66. Člen 15(3) Direktive poleg tega določa, da morajo sekundarni izdajatelji televizijskih programov navesti vir izsekov, ki jih uporabljajo v poročilih. Kot pravilno poudarja Komisija v pisnih stališčih, tako oglaševanje izdajatelja, ki ima ekskluzivne pravice, prispeva k sorazmernosti ureditve nadomestila, vzpostavljene s členom 15(6) Direktive, saj ekonomska vrednost takega oglasa koristi navedenemu izdajatelju med vsakim prenosom kratkega poročila³³.

67. Člen 15(6) Direktive kaže tudi na to, da je zakonodajalec Unije uravnotežil različne zadevne temeljne pravice. Države članice morajo zaradi omejitve posega v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico izdajatelja televizijskega programa, ki ima ekskluzivne pravice za prenos, v skladu z navedeno določbo zagotoviti, da so opredeljeni načini in pogoji glede najdaljše dolžine kratkih izsekov in časovne omejitve glede njihovega prenosa. Uvodna izjava 55 Direktive v zvezi s tem vsebuje napotek za države članice, saj je v njej pojasnjeno, da trajanje kratkih izsekov ne bi smelo presegati 90 sekund.

68. Trditev, da morajo države članice v skladu s členom 15(6) Direktive odločiti o podrobnih načinih in pogojih glede zagotavljanja kratkih izsekov, me vodi k pojasnitvi, da uravnoteženje različnih zadevnih temeljnih pravic ni le naloga zakonodajalca Unije, temveč tudi naloga držav članic. Z drugimi besedami, mehanizmi, ki omogočajo ustrezno uravnoteženje različnih zadevnih temeljnih pravic, niso navedeni le v sami Direktivi, zlasti z zgoraj navedenimi pogoji in omejitvami, ki urejajo pravico do kratkega poročanja, temveč izhajajo tudi iz nacionalnih določb, ki so jih sprejele države članice in zagotavljajo prenos navedene direktive ter njeno uporabo s strani nacionalnih organov. V zvezi s tem je pomembno poudariti, da morajo države članice v skladu s sodno prakso Sodišča ob prenosu direktive paziti na to, da se oprejo na razlago navedene direktive, ki jim omogoča zagotoviti ustrezno uravnoteženje različnih temeljnih pravic, varovanih s pravnim redom Unije. Dalje, organi in

32 — Glej v zvezi s tem Schoenthal, M., „Le droit de retransmission des grands événements“, IRIS plus, pravna stališča Evropskega avdiovizualnega observatorija, april 2006. Avtor navaja, da „[je] kratko in informativno poročilo omejeno na ključne trenutke dogodka“ in da „je postopno naraščanje napetosti, v katerem je ves čar športnega dogodka in ki je zanj značilno, mogoče doseči le s prenosom v pravem pomenu besede.“ (str. 3).

33 — Točka 43, zlasti opomba 19.

sodišča držav članic morajo ob uporabi ukrepov za prenos navedene direktive ne le razlagati nacionalno pravo v skladu z navedeno direktivo, temveč tudi zagotoviti, da se ne oprejo na tako razlago navedene direktive, ki bi bila v nasprotju s temeljnimi pravicami ali z drugimi splošnimi načeli prava Unije, kot je načelo sorazmernosti.³⁴

69. Iz navedenega po mojem mnenju izhaja, da si morajo države članice med sprejetjem ukrepov za prenos Direktive prizadevati za spoštovanje temeljnih pravic z zagotovitvijo potrebnih mehanizmov, da bi bili lahko dodatni stroški, nastali neposredno zaradi zagotovitve navedenega dostopa, predmet nadomestila, podrobni načini in pogoji glede zagotavljanja kratkih izsekov, zlasti njihova najdaljša dolžina in časovne omejitve glede njihovega prenosa, pa morajo biti opredeljeni tako, da kar najbolj omejujejo poseg v svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico izdajatelja televizijskega programa, ki ima ekskluzivne pravice za prenos. V zvezi s tem poudarjam, da avstrijsko pravo, s katerim se je prenesel člen 15 Direktive, kaže na poskus nacionalnega zakonodajalca, da bi ustrezno uravnotežil različne zadevne temeljne pravice.

70. Glede na vse navedene elemente, ki prispevajo k urejanju pravice do kratkega poročanja in načinov njenega izvajanja, menim, da omejitev ustreznega nadomestila izdajatelju televizijskega programa, ki ima ekskluzivne pravice za prenos, sorazmerno posega v njegovo svobodo gospodarske pobude in lastninsko pravico. Z drugimi besedami, glede na sistematiko člena 15 Direktive že upoštevanje dodatnih stroškov, nastalih neposredno zaradi zagotovitve navedenega dostopa³⁵, po mojem mnenju zadostuje za izognitev temu, da bi pravica do kratkega poročanja za primarne izdajatelje televizijskih programov pomenila prekomerno breme.

71. Če bi *a contrario* iz sistematike navedenega člena izhajalo, da za pravico do kratkega poročanja ne bi veljale nobene omejitve, bi bilo mogoče šteti, da poseg ni sorazmeren. Besedilo, ki ga je sprejel zakonodajalec Unije v členu 15(6), zadnji stavek, Direktive je torej mogoče pravilno presojati le v tesni povezavi z določbami, ki urejajo pravico do kratkega poročanja.³⁶

72. Navedeni elementi me navajajo k ugotovitvi, da je zakonodajalec Unije s sprejetjem člena 15(6) Direktive uravnotežil različne zadevne temeljne pravice.

73. Opažam, da je bila v Svetu Evrope uporabljena podobna analiza. Tako Evropska konvencija o čezmejni televiziji, podpisana v Strasbourgu 5. maja 1989, v členu 9 za pogodbenice določa možnost, da uvedejo pravico do kratkih izsekov o dogodkih velikega javnega interesa.³⁷ Priporočilo Odbora ministrov št. R (91) 5 z dne 11. aprila 1991³⁸ v delu o finančnih pogojih v točki 4.1 določa, da „primarni izdajatelj televizijskega programa ne bi smel imeti možnosti, da od sekundarnega izdajatelja televizijskega programa za izsek zahteva plačilo, razen če se ne dogovorita drugače. Od sekundarnega izdajatelja televizijskega programa se za pravice televizijskega prenosa nikakor ne sme zahtevati

34 — Glej sodbi z dne 29. januarja 2008 v zadevi Promusicae (C-275/06, ZOdl., str. I-271, točka 68) in z dne 19. aprila 2012 v zadevi Bonnier Audio in drugi (C-461/10, točka 56).

35 — ORF v zvezi s stroški, nastalimi izdajatelju televizijskega programa, ki ima ekskluzivne pravice za prenos, pojasnjuje, da celo kadar ima izdajatelj s pravico do kratkega poročanja dostop do satelitskega signala (na primer z neposrednim prestrezanjem satelita), pomeni podelitev navedene pravice za izdajatelja, ki je zavezan priznanju navedene pravice (preverjanje obstoja pravice, po potrebi sklenitev sporazuma o pogojih, nadzoru nad spoštovanjem zakonskih in pogodbenih določb itd.), nezanemarljivo upravno breme.

36 — Glej v zvezi s tem sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu v skladu z drugim pododstavkom člena 251(2) Pogodbe ES glede skupnega stališča Sveta do sprejetja predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (COM(2007) 639 final):

„Tako besedilo je bilo izbrano zato, da pravice do kratkega poročanja ne bi bilo mogoče obravnavati kot obvezno licenco, zaradi katere bi imeli upravičeni izdajatelji televizijskih programov širše pravice. To rešitev v veliki meri podpirajo vse zainteresirane strani, to so izdajatelji televizijskih programov in imetniki pravic.“

37 — Navedeni člen v skladu s pojasnjevalnim poročilom k navedeni konvenciji temelji na pravici javnosti do prejemanja informacij, njegov cilj pa je preprečiti, da se navedena pravica ne bi izpodbijala v čezmejnem okviru. Drugi cilj je zagotoviti pluralnost virov informacij v okviru čezmejne televizije.

38 — Priporočilo v zvezi s pravico do izsekov o večjih dogodkih, ki so predmet ekskluzivnih pravic za čezmejni televizijski prenos.

nadomestilo“. V točki 4.2 tega priporočila je navedeno: „Kadar ima sekundarni izdajatelj televizijskega programa odobren dostop do kraja dogodka, mora organizator večjega dogodka ali lastnik kraja dogodka imeti možnost, da zahteva plačilo dodatnih potrebnih stroškov, ki so nastali.“ V obrazložitvenem memorandumu navedenega priporočila je v pojasnilo vsebine iz njegove točke 4.1 navedeno zlasti „zagotovilo, [ki] bi ga bilo treba dati sekundarnim izdajateljem televizijskih programov, zlasti tistim z manj sredstvi, da lahko enakopravno dostopajo do izseka“.³⁹

74. Pristop zakonodajalca Unije se mi zdi skladen tudi s sodno prakso, ki jo je razvilo Evropsko sodišče za človekove pravice v zvezi s členom 1, drugi odstavek, Dodatnega protokola številka 1 k EKČP. Navedeno sodišče pri ureditvi uživanja lastnine preverja njeno sorazmernost, pri čemer preverja – kot pri odvzemu lastnine – da presoja nacionalnega zakonodajalca ni očitno brez razumne osnove.⁴⁰ Tako meni, da je treba z ukrepom, s katerim se posega v pravico, ustrezno uravnotežiti zahteve splošnega interesa in zahteve po varstvu temeljnih pravic posameznika. Po navedbah Evropskega sodišča za človekove pravice mora obstajati primerno sorazmerje med uporabljenimi sredstvi in zastavljenim ciljem. Navedeno sodišče je pri nadzoru upoštevanja navedene zahteve državi priznalo široko polje proste presoje pri izbiri načinov izvajanja in pri presoji, ali je mogoče njihove posledice utemeljiti s ciljem zadevne zakonodaje v splošnem interesu. Navedeno ravnotežje je porušeno, če je morala zadevna oseba nositi posebno in pretirano breme.⁴¹ Navedeno sodišče je še razsodilo, da je neobstoj odškodnine pri ukrepu ureditve uživanja lastnine eden od dejavnikov, ki jih je treba upoštevati za ugotovitev, ali je bilo upoštevano ustrezno ravnotežje, vendar sam po sebi ne more pomeniti kršitve člena 1 Dodatnega protokola št. 1 k EKČP.⁴²

75. Poleg tega ugotavljam, da določbe v pravu Unije kažejo na idejo, da pri neznatnem posegu v lastninsko pravico ni sistematično predpisana odškodnina. Tako je v uvodni izjavi 35 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi⁴³ v zvezi z izjemami od navedenih pravic ali njihovimi omejitvami navedeno, da „[v] določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno“.⁴⁴ Sodišče je lahko poleg tega v zvezi s kmetijsko politiko in zatrjevanimi posegi v lastninsko pravico ugotovilo, da v pravu Unije ni splošnega načela, ki bi v vsakršnih okoliščinah nalagalo plačilo odškodnine.⁴⁵

76. Zakonodajalec Unije je s sprejetjem člena 15(6) Direktive po mojem mnenju dosegel sprejemljiv kompromis med neodplačno podelitvijo pravice do kratkih izsekov in tem, da sekundarni izdajatelji televizijskih programov prispevajo k stroškom za pridobitev ekskluzivnih pravic za prenos. Z navedeno določbo je zaradi določitve, da se izdajateljem televizijskih programov, ki imajo ekskluzivne pravice za prenos, ne smejo zaračunavati dodatni stroški, nastali zaradi zagotovitve dostopa, zagotovljeno, da pravica do kratkih izsekov ne pomeni finančnega bremena za navedene izdajatelje. To, da ti ne morejo ustvarjati dobička z navedeno zagotovitvijo kratkih izsekov, je po mojem mnenju upravičeno s potrebo po varstvu pravice do prejemanja informacij in pluralnosti medijev, s čimer se spodbuja vzpostavitev enotnega informacijskega prostora.

39 — Točka 47.

40 — Glej v zvezi s tem Sudre, F., *Droit européen et international des droits de l'homme*, PUF, Pariz, 10. izdaja, 2011, str. 655 in naslednje.

41 — Glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 29. marca 2010 v zadevi Brosset-Triboulet in drugi proti Franciji, točka 86.

42 — Prav tam (točka 94).

43 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. od 230 do 239.

44 — V zvezi s tem je zanimivo primerjati člen 15 Direktive s členom 5(3)(c) Direktive 2001/29, v skladu s katerim imajo države članice možnost določiti izjeme od pravic, določenih v njenih členih 2 in 3, ali njihove omejitve (pravica reproduciranja ter pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic), „ko [je] [...] uporaba del ali predmetov sorodnih pravic v zvezi s poročanjem o aktualnih dogodkih v obsegu, ki ga upravičuje informativni namen in ob navedbi vira, vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče“. Glej še v istem smislu člen 10(1)(b) Direktive 2006/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o pravici dajanja v najem in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski pravici, na področju intelektualne lastnine (UL L 376, str. 28).

45 — Sodba z dne 10. julija 2003 v združenih zadevah Booker Aquaculture in Hydro Seafood (C-20/00 in C-64/00, ZODl., str. I-7411, točka 85).

77. Odločbi Bundesverfassungsgericht in Verfassungsgerichtshof, ki ju navaja predložitveno sodišče,⁴⁶ ne spremenita moje presoje.

78. Čeprav med razlogovanjema obeh navedenih sodišč obstajajo odtenki, pa iz njiju načeloma izhaja, da se pravica do kratkega poročanja ne bi smela podeliti neodplačno in da bi bilo torej treba zanj plačati razumen znesek ali ustrezno nadomestilo. S tega vidika je predvideno upoštevanje stroškov za pridobitev ekskluzivnih pravic. Sodišči še navajata, da tako nadomestilo ne bi smelo biti tako visoko, da bi posegalo v pravico do kratkega poročanja.

79. Zdi se mi, da pristopov Bundesverfassungsgericht in Verfassungsgerichtshof ni mogoče samodejno prenesti na preverjanje veljavnosti člena 15(6) Direktive glede na člena 16 in 17 Listine. Po eni strani sem že pojasnil, zakaj je moja presoja močno odvisna od sistematike člena 15 Direktive, zlasti od pogojev in omejitev, ki prispevajo k zakonskemu urejanju pravice do kratkega poročanja in določitvi njenega obsega.

80. Po drugi strani naj spomnim, da mora biti varstvo temeljnih pravic v Uniji zagotovljeno v okviru njenih strukture in ciljev. Iz navedenega sledi, da potrebno uravnoteženje različnih zadevnih temeljnih pravic ne nalaga nujno enakega odgovora v nacionalnem okviru ali na ravni Unije. Menim, da bi zahtevi po dokončnem oblikovanju notranjega trga in vzpostavitvi enotnega informacijskega prostora iz zgoraj navedenih razlogov v obravnavani zadevi navajali k temu, da zakonodajalec Unije sprejme določbo o kompromisu med neodplačno podelitvijo pravice do kratkih izsekov in tem, da sekundarni izdajatelji televizijskih programov prispevajo k stroškom za pridobitev ekskluzivnih pravic za prenos.

81. Nazadnje, v zvezi z zaskrbljenostjo predložitvenega sodišča glede časovnega vidika uporabe omejitve nadomestila v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, je treba spomniti, da je družba Sky s pogodbo z dne 21. avgusta 2009 pridobila ekskluzivno pravico za prenos nekaterih tekem Evropske lige v sezonah od 2009/2010 do 2011/2012 na avstrijskem ozemlju. Družba SKY in ORF sta 11. septembra 2009 sklenili sporazum o podelitvi pravice ORF do kratkega poročanja o navedenem dogodku. Ugotavljam, da sta navedena datuma poznejša od datuma začetka veljavnosti Direktive 2007/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2007⁴⁷, s katero so bile v Direktivo 89/552/EGS⁴⁸ uvedene določbe o pravicah do kratkega poročanja, pri čemer je bil cilj navedene direktive v skladu z njeno uvodno izjavo 1 le kodificirati pravila iz Direktive 89/552. Ker je začela Direktiva 2007/65 glede na določbe iz njenega člena 4 veljati 19. decembra 2007, sta družba Sky in ORF leta 2009 dobro vedeli za uvedbo usklajene pravice do kratkega poročanja na ravni Unije in sta lahko predvideli zakonodajne spremembe, ki so se morale nato zgoditi na nacionalni ravni.

IV – Predlog

82. Glede na vse zgornje ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Bundeskommunikationssenat, odgovori:

Pri preučitvi postavljenega vprašanja ni bil ugotovljen noben element, ki bi lahko vplival na veljavnost člena 15(6) Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah).

46 — Glej točko 21 teh sklepnih predlogov.

47 — Direktiva o spremembi Direktive Sveta 89/552/EGS o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL L 332, str. 27).

48 — Direktiva Sveta z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 224).